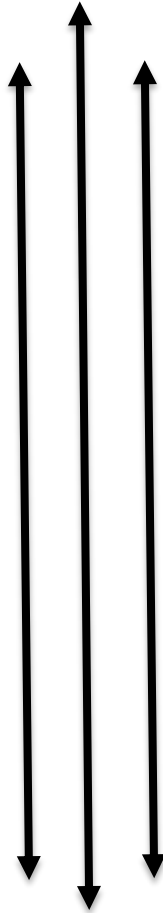

अध्यक्ष श्री राजकुमार मल्लले गाउँ सभामा प्रस्तुत गर्नुभएको आर्थिक बर्ष
२०७७/०७८ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

राक्सिराङ गाउँ कार्यपालिका

१० असार २०७७

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू तथा
गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानलाई अक्षुण्ण राखी नेपालको संविधानले नेपाललाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यको रूपमा पुनःसंरचना गर्ने सिलसिलामा सम्बत् २०७३ साल फागुन २७ गते स्थानीय तहहरुको स्थापना भएको थियो । राक्सिराडबासी जनताको चाहना र प्रयासबाट एक स्थानीय तहको रूपमा राक्सिराड गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । राक्सिराड गाउँपालिकाबासीको सार्वभौम अधिकार, स्वायत्तता र स्वशासनको अधिकारलाई आत्मसात् गर्दै, गाउँपालिकाको अस्तित्व र समग्र हितका लागि राक्सिराडबासी जनताको चाहनालाई हृदयंगम गर्दै, सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नागरिकहरुको हक अधिकारको सम्मान गर्दै, समाजमा रहेका सबैप्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य एवं बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त राक्सिराड गाउँपालिकाको विशेषतालाई आत्मसात् गरी विविधताबीचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सद्भावलाई संरक्षण एवं प्रवर्धन गर्न, आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न, समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्पका साथ जनमुखी, पारदर्शी, स्वच्छ र जनउत्तरदायी प्रशासनको सुनिश्चितता गर्दै राक्सिराड गाउँपालिकालाई समृद्ध, वैभवशाली, आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्य र अनुकरणीय नमूना स्थानीय तहको रूपमा स्थापित गर्ने दिशामा गाउँ कार्यपालिका अगाडि बढिरहेको छ ।

आज सम्बत् २०७७ साल असार १० गते म यस गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरीमामय राक्सिराड गाउँ सभामा गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस गौरवपूर्ण क्षणमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका खातिर विभिन्न कालखण्डमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन तथा घटनाहरुमा बलिदानी पूर्ण जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

श्री गाउँपालिकाको उपाध्यक्षज्यू तथा
गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु

अब म राक्सिराड गाउँपालिकाको आगामी वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. नेपालको संविधान बमोजिम केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारबीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा “कृषि विद्युत पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराड विकासका चार आधार” को महान अभियानलाई सार्थकता प्रदान गर्ने दिशा तर्फ सम्पूर्ण विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु अगाडी बढाइनेछ । स्थानीय जनतालाई “प्रभावकारी स्थानीय सरकार” को अनुभूति गराउन सरकारी निकायको पहुँच तथा संस्थागत सबलीकरणमा जोड दिइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षलाई “समृद्ध र सुन्दर राक्सिराड” को रूपरेखा तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने आधार वर्षको रूपमा लिइनेछ ।

पूर्वाधार विकास

२. जनताले अनुभूती गर्न सक्ने गरी विकासका प्रतिफल प्राप्त हुने खालका रणनीतिकरूपले महत्वपूर्ण र स्थायी संरचना विकास हुने खालका योजना तर्जुमा एवं प्राप्त स्रोतको एकीकृतरूपमा परिचालन गरी विकासका ठूला एवं बहुबर्षीय आयोजनाहरू सञ्चालनमा विशेष जोड दिइने छ ।
३. राक्सिराड गाउँपालिकाको योजनावद्ध रूपमा सबै क्षेत्रको सन्तुलित विकासका लागि पञ्चबर्षीय विकास योजना र क्षेत्रगत विकास योजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
४. गाउँ कार्यपालिकाको केन्द्रीय प्रशासकीय भवन तथा वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा प्रारम्भ गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधारको विकास, सम्भार र सञ्चालनको उचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. सुगम राक्सिराडको पहिचान बनाउन राजधानी एवं जिल्ला सदरमुकामबाट गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने सडकलाई स्तरोन्नती एवं पक्क सडक निर्माणमा जोड दिइनेछ । “एक वडा एक मुल सडक” को अवधारणा अनुरूप बस्तीलाई जोड्ने ग्रामिण सडक सञ्जालको स्तरोन्नती गरी सबै वडास्तरमा सडक सेवा विस्तार गर्दै जनताको दैनिक जीवनशैलीमा परिवर्तन गरिनेछ ।
६. स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण र पर्यापर्यटनका लागि राक्सिराडको पर्यटकीय दृष्टिकोणले संभाव्य उत्तरी पहाडी लगायत सबै क्षेत्रमा अवस्थित प्राकृतिक सम्पदा र ऐतिहासिक स्थलहरूलाई समेट्ने गरी पदमार्ग निर्माण, अतिथि गृह तथा सामुदायिक भवनहरूको निर्माण तथा कृषि पर्यटनको उत्कृष्ट गन्तव्य स्थलका रूपमा विकास गर्ने गरी स्थानीय गौरवका आयोजनाहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका पक्क पुलहरू निर्माणको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गरी निर्माण कार्यरम्भ गरिनेछ । साथै आवश्यक स्थानहरूमा भोलुङ्गे पुल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
८. फुटकर र टुक्रे योजनाहरूलाई न्यूनीकरण गरी ठूला र प्रभावयोग्य आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । विकासको अभियानमा निजी, गैरसरकारी र सहकारी क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउन सहभागितामूलक योजना निर्माण र कार्यान्वयनको प्रणाली विकास गरिनेछ । स्थानीय समुदायहरूको सहभागिता र योगदानमा आधारित विकासका पद्धतिहरू अंगीकार गरिनेछ ।
९. राक्सिराड गाउँपालिकाको लागि केन्द्रीय विद्युत लाइन जडानको कार्य प्रारम्भ भइसकेको हुँदा आगामी वर्षदेखि आवश्यकतानुसार वैकल्पिक उर्जालाई समेत प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिका भित्रका रहेक घरधुरीलाई राष्ट्रिय विद्युतीकरण अन्तर्गत विद्युत सेवामा पहुँच स्थापित गर्न “चेपाडलाई विजुली” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै, मुख्य-मुख्य सडक एवं सहरोन्मुख क्षेत्रका सडकहरूमा क्रमशः सडक बत्ति जडान गरी “उज्यालो गाउँपालिका” कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०. केन्द्रीय विद्युत लाइन जडान नभएका दुरदराजका वस्ती तथा गाउँहरूमा लघु जलविद्युत आयोजना निर्माण गरिनेछ ।
११. भूमिको खण्डीकरण रोक्यो कृषि भूमीको चक्लाबन्दी गरिनेछ । कृषियोग्य भूमी र ग्रामीण शहरीकरणलाई व्यवस्थित गरी गाउँपालिकास्तरीय भू-उपयोग नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै, सहरी विकास तथा एकीकृत वस्ती विकास मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१२. गाउँपालिकाका सबै बस्तीहरूमा स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गर्न टोलटोलमा रहेका परम्परागत खानेपानीका स्रोतहरूलाई एकिकृत गरी हरेक घरधुरीमा खानेपानीको सुविधा पुऱ्याउन खानेपानी वितरण प्रणालीको विस्तृत सर्भेक्षण गरी “एक घर एक धारा” को अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१३. खाद्यन्न लगायतका अन्य अत्यावश्यक सामाग्रीहरू भण्डारण गर्न प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा एक गोदाम घर निर्माण गरिनेछ ।
१४. कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न साना तथा आवश्यकता अनुसार ठूला सिंचाई आयोजनाहरू निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

आर्थिक विकास : कृषि, पशुपंक्षी, उद्योग तथा वित्तीय क्षेत्र

- श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू
१५. स्थानीय कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन एवं संरक्षण गर्न गाउँपालिका स्तरमा एक खाद्य सुरक्षा बैंक स्थापना गरिने छ ।
१६. कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता अभिवृद्धि गर्न कृषि ऋणमा व्याज अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्याप्त बढ्दो बेरोजगार न्यूनीकरण गरी युवा वर्गमाभ्र स्वरोजगारका अवसरहरू सृजना गर्न अध्यक्ष रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै शिक्षित युवा वर्गलाई सरकारी तथा सार्वजनिक सेवामा आकर्षित गर्न लोकसेवा ट्युसन कक्षा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८. कृषियोग्य भूमीको सदुपयोग गरी कृषि उपजको उत्पादनमा अभिवृद्धि गर्न भूउपयोग सम्बन्धी गाउँपालिका स्तरको रणनीतिक योजना तर्जुमा गरी बाँझो जमिनमा सामुहिक वा सहकारी खेती गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१९. कृषि खेतीलाई व्यवसायीकरण, बजारीकरण र विस्तारीकरणको लागि आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण तथा पूर्वाधारहरू सिंचाई, शितगृह, संकलन गृह, हाट बजार र कृषि सञ्जालीकरणको व्यवस्था गरी कृषि क्षेत्रप्रति युवा पुस्ताको आकर्षण बढाउने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ ।
२०. मौरीपालन, फलफूल खेती, अलैची, कफी तथा चिया खेती जस्ता नगदे बाली र बेमौसमी तरकारी, अर्गानिक खेतीको प्रवर्द्धन र विकासका लागि कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र जोन तथा पकेट क्षेत्रको व्यवस्था गरी कृषिको आधुनिकीकरण, बैज्ञानीकरण र बजारीकरण गरिनेछ ।
२१. धान, गहुँ, आलु र तेलहन, दलहन बालीहरूका लागि सिंचाइको व्यवस्था गरी उत्पादन वृद्धि गर्ने साथै बाली तथा पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँदै कृषकको लगानी र पेशालाई सुरक्षित गरिनेछ ।
२२. पशुपंक्षी पालन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू दलित, महिला, आदिवासी जनजाती, अल्पसंख्यक, विपन्न वर्ग तथा सिमान्तकृत समुदाय जस्ता लक्षित वर्गमा केन्द्रित गरी त्यस्ता वर्गहरूको आर्थिकस्तर सुदृढीकरण र बजारमा पहुँच विस्तार गर्ने रणनीति अवलम्बन गरी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२३. पशु स्वास्थ्य र मानव स्वास्थ्यबीचको अन्तरसम्बन्धलाई ध्यानमा राखी समुदायस्तरमै पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा विस्तार गरिनेछ ।
२४. सहकारी क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको क्षेत्रमा क्रियाशिल गराउन सहकारीहरूको नियमन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी र नीतिगत पूर्वाधार तयार गर्ने, सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गरी थप पारदर्शी र व्यवसायिक बनाउने सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।
२५. उद्देश्य मिल्ने सहकारी संस्थाहरूलाई मर्जर गर्दै सहकारी संस्थाहरूको व्यवस्थापन क्षेत्रमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
२६. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बैंक तथा वित्तिय संस्थाको विकास मार्फत जनतालाई नजिकबाट वित्तिय सेवा, लघु वित्त, लघु कर्जा, सामुहिक ऋणको सुविधा मार्फत स्वरोजगार एवं पेशाको आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गर्दै लगिनेछ ।
२७. उपभोक्ताहरूको अधिकार र हीतलाई सम्मान गर्दै बजार अनुगमन तथा गुणस्तर परीक्षण मार्फत सुरक्षित उपभोगलाई सुनिश्चित गर्न पहल गरिनेछ ।
२८. साना, घरेलु तथा परम्परागत उद्योग व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न दर्ता तथा नवीकरण दस्तुरमा छुट दिइनेछ ।
२९. स्थानीय सीपलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्न स्थानीय सीपमा आधारित श्रममूलक घरेलु तथा साना उद्योगहरूको व्यवस्थापन, क्षमता विकास र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. केन्द्रीय विद्युत जडान पश्चात सम्भाव्यताका आधारमा राप्ती नगरपालिका, चितवनको चारखाल-भिम्बुङ-च्यात्रे हुँदै कैलाशको बैकुण्ठ सम्मको रज्जु मार्ग, केवलकार सञ्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययनका लागि पहल गरिनेछ ।
३१. रानीवाङ-चमेरे गुफा जिप फ्लायर सञ्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक बजेटको लागि पहल गरिनेछ ।
३२. खैराङको गैजुराङ तथा सरिखेतको चमेरे गुफा र जलपरी भरनालाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको सूचीमा सूचीकृत गर्न पहल गरिनेछ । साथै, गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पुरातात्विक सम्पदाहरूको विकास र संरक्षणका लागि अन्तर सरकारी सहकार्यबाट समेत संरक्षणात्मक, प्रवर्धनात्मक र विकासात्मक कार्यहरू गरिनेछ ।
३३. चमेरे गुफा, जलपरी भरना, भिम्बुङ्ग, पाइराङ्ग, किन्दराङ्ग, बुढा महादेव गुफा, गुप्तेश्वरी गुफा, शंकरे गुफा, तर्सिकोट, रानीपोखरी, दुईचोकडाँडा, न्याउरी दरबार, चेपाङ्ग, राजारानीको दरबारको भग्नावशेषको तौतालाङ्ग, प्वाकल गुफा, लुङलुङेडाँडा दरबार, भुक्टी डाँडा, औरा डाँडा, लालिगुरास पार्क, भिमचुली माताचुली भ्यूटार, सरस्वती ओडार, काम्लेको चमेरे गुफा, इन्द्रुङ्ग, लंका, रामलक्ष्मण दरबार, दाराङ्ग, सुरुङ्गे डाँडा, ढाकिवाङ्ग, महाभरत गुफा लगायत अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी क्रमशः बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३४. तामा खानी लगायतका अन्य खानी तथा खनिजजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्न पहल गरिनेछ ।

स्वास्थ्य, शिक्षा, बालबालिका, समावेशीकरण र सांस्कृतिक विकास

३५. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिरहेको कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्नको लागि आवश्यकता अनुसार क्वारेन्टिनहरु सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै, कोभिड-१९ को संक्रमण समुदायस्तरमा फैलन नदिन स्वास्थ्य सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
३६. स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाहरुको स्तरीकरण र विकास गरी केन्द्र सरकारको नीति अनुरूप चिकित्सक सहितको १५ शैयाको अस्पताल निर्माण गर्न पहल गरिनेछ । साथै, स्थानीय जनतामा गुणात्मक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार गर्न स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
३७. खुला दिशामुक्त क्षेत्र र पूर्ण खोपको दीगोपना सुनिश्चितता कार्यक्रम जस्ता मानव स्वास्थ्यसँग प्रत्यक्ष जोडिएका विषयवस्तुहरुलाई सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रमहरु मार्फत अभियानको रुप दिई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । राक्सिराङ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्यचौकी एवं स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्तरोन्नती गरी आकस्मिक र अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ ।
३८. बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरीहरुको पोषण अवस्थाको लेखाजोखा, नियमन, कुपोषण उपचार लगायत मातृ शिशु सुरक्षाको लागि पोषण प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने र महामारी फैलाउन सक्ने रोगहरुको निगरानी र नियन्त्रणको लागि निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
३९. परिवार नियोजन, प्रसुती सम्बन्धी सेवा, स्त्रीरोग सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवाको विस्तार र स्वास्थ्य सेवामा नागरिकहरुको पहुँच विस्तार गर्ने तथा आकस्मिक अवस्थामा उपचारको व्यवस्था गरिनेछ ।
४०. साविक गाविसहरुमा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४१. नेपाल सरकारको नीति अनुरूप अपांग, दीर्घरोगी तथा विपन्न नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रममा सहयोग गरिनेछ । साथै, आमा वाउ वचाउ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४२. ज्येष्ठ नागरिकहरुको अनुभवको आदानप्रदान गर्न तथा समाजमा वहाँहरुले पुऱ्याउनुभएको योगदानको कदर गर्नका लागि गाउँपालिकामा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई सम्मान गरिनेछ ।
४३. “शिक्षा नै विकासको मूल आधार” भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुको स्तरीकरण एवं रोजगार मूलक प्राविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने तर्फ विशेष क्षेत्रगत नीति तथा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४४. शिक्षा क्षेत्रको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न गाउँपालिकाले आवश्यक नीतिगत र कानूनी पूर्वाधार तयार गर्ने, विद्यालयहरुलाई प्रतिस्पर्धात्मक प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने, शिक्षकहरुको पेशागत क्षमता विकास गर्ने तथा अभिभावकहरुलाई सुसूचित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४५. विद्यार्थी संख्या तथा भौगोलिक अनुकूलताको आधारमा विद्यालय मर्ज तथा शिक्षक दरवन्दी मिलान गरिनेछ । साथै, आधारभूत तहमा मातृ भाषामा शिक्षा दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४६. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि लगायतका चेपाङ्ग छात्रवृत्ति कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिदै विपन्न दलित छात्रछात्रालाई प्रोत्साहन गर्दै विद्यालय शिक्षाप्रति आकर्षण बढाइनेछ ।
४७. युवा वर्गको चौतर्फी विकासका लागि गाउँपालिकास्तरीय खेलकूद तथा युवा लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । खेलकूदको विकासका लागि खेलकूद पूर्वाधारका संरचनाहरू निर्माण गरिनेछ ।
४८. महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरू, दलित समुदाय, अल्पसंख्यक र सिमान्तकृत समुदायलाई समूहकृत गरी आय आर्जन सम्बन्धी व्यवसायिक सीप विकास मार्फत व्यवसायीकरण गर्न रोजगारी अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । साथै, एकल महिला, घरेलु हिंसा पीडित महिलाहरू र असहाय बालबालिकाहरूको सुरक्षा तथा संरक्षणको लागि सुरक्षित गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४९. बालबालिकाको संरक्षण र हितको लागि बाल संरक्षणात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै, बाल विवाह न्यूनीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५०. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अत्यावश्यक एवं उपयोगी सेवाहरूलाई व्यवस्थित गर्दै विकासका ठोस कार्यक्रम मार्फत जनताको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक जीवनमा रुपान्तरण गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू

५१. उच्च मूल्यका वनस्पति तथा जडिबुटी संरक्षण र उपयोगबाट आर्थिक आम्दानीको स्रोत वृद्धि गर्न योजनावद्ध रूपमा जडिबुटीका नमूना प्लटहरू तथा जडिबुटी प्रसोधन केन्द्र स्थापना गरी संरक्षणात्मक र उत्पादनमूलक कार्यलाई जोड दिन पहल गरिनेछ ।
५२. मुख्य सडकको छेउपट्टी र नाङ्गा डाँडा तथा बगर क्षेत्रमा वृक्षारोपण, विद्यालय तथा सार्वजनिक निकायमा उद्यान, सडक छेउछाउ वायो इन्जिनियरिङका माध्यमबाट वातावरणमैत्री विकासलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । प्राकृतिक श्रोत साधनको उपयोगलाई दीगो बनाउन संरक्षणात्मक कार्यलाई समेत सँगसँगै सञ्चालन गर्नुपर्ने बाध्यात्मक कानूनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गराइनेछ ।
५३. सामुदायिक वनको संरक्षणका लागि स्थानीय सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको नियमन, व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास गरी नयाँ र ठोस कार्ययोजना बनाउन सहजीकरण गर्ने र वन जंगल एव जंगली जीवजन्तुको संरक्षणसम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५४. वातावरण संरक्षण र वनजंगल संरक्षण, कार्वन उत्सर्जन कटौती, कार्वन व्यापार तथा रेड (REDD) सम्बन्धमा समूदायको चेतना अभिवृद्धि गराउने र जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी यस गाउँपालिकालाई हरित गाउँपालिका बनाइनेछ ।
५५. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँग वन विकासको लागि रहेको बजेट परिचालन मार्फत वन विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
५६. मुहान तथा पोखरी संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

५७. फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि जैविक र अजैविक फोहोरको वर्गीकरण गरी सोही अनुरूप फोहोरलाई व्यवस्थापन गरी सफा र स्वच्छ राक्सिराड निर्माणका योजनाहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५८. विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजनालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरुको जोहो गरिनेछ । विपद् सम्भावित क्षेत्रहरुको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरुमा पूर्व सतर्कता र सजगता अपनाइनेछ ।
५९. चट्याङ्ग प्रभावित क्षेत्रमा चट्याङ्ग न्यूनीकरणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक उपकरणहरु जडान गरिनेछ ।
६०. जलचर, स्थलचरहरुको संरक्षणको लागि खोलामा करेन्ट लगाउने, विषादी प्रयोग गर्नेलाई कडा कारवाही गर्ने नीति लिइनेछ ।
६१. भूकम्पबाट घर क्षति भएका परिवारलाई छिटो भन्दा छिटो घर निर्माण गर्नका लागि भूकम्प प्रभावित परिवारलाई राज्यबाट प्रदान गरिने सुविधा एवं अनुदान प्राप्त गर्न एवं सदुपयोग गर्ने क्रममा देखिएका समस्या समाधानको लागि विशेष कार्यटोली बनाई समस्या समाधान गरिनेछ । साथै, पुनर्निर्माण हुन बाँकी विद्यालय, मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च लगायतका सार्वजनिक संरचनाको पुनःनिर्माणका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. विपद्को देखिकोणले जोखिमयुक्त खरको छाना भएका घरको खरको छानोलाई प्रतिस्थापन गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु
६३. नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ बमोजिमका आफ्ना अधिकारक्षेत्रका विषयमा नीति तथा कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रियालाई तीव्रता दिइनेछ । जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तालीम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६४. जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारको अनुभूती गराउन स्थानीय प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम र व्यवसायिक बनाउँदै आर्थिक एवं वित्तीय सुशासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । सूचना सम्प्रेषणको लागि सूचना प्रविधिको विकास तथा उपयोगबाट सर्वसाधारणको सूचनामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
६५. स्थानीयस्तरमा हुने विवाद निरूपण गर्न हरेक वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई सुदृढीकरण गरिनेछ । गाउँपालिकाको न्यायिक समितिको र मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६६. गाउँपालिका र वडाबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी समग्र कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
६७. राक्सिराड गाउँपालिकाका सबै वडामा सञ्चार सुविधाको सहज पहुँचको लागि टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवा सञ्चालनको लागि थप पहल गरिनेछ ।

६८. राक्सिराङ गाउँपालिकाको विकासको खाका कोर्ने गाउँपालिकाको विद्युतीय पार्श्वचित्र निर्माणको कार्यारम्भ गरिनेछ ।
६९. समग्र गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय आवधिक योजना निर्माण गरी योजनावद्ध विकासको माध्यमबाट गाउँपालिकाको सवै क्षेत्रमा समन्यायिक विकास गर्ने आधार वर्षको रूपमा आगामी आर्थिक वर्षलाई स्थापित गरी सो को प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गाउँपालिका परिवार दृढताका साथ लाग्ने कुरामा विश्वस्त पार्न चाहन्छु ।
७०. गाउँपालिकामा शान्ति व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्न हाल रहेका सुरक्षा निकायका कार्यालयहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ । साथै, वडा नं १, २ र ३ को लागि २, ६, ७ र ८ को लागि १/१ प्रहरी चौकी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
७१. अन्त्यमा, “कृषि, विद्युत, पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराङ विकासको आधार” भन्ने हाम्रो महान अभियानमा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रूपले साथ र सहयोग गर्नुहुने केन्द्र तथा प्रदेश सरकार, गाउँपालिका परिवार, राजनीतिक दलहरू, सहकारी संस्था, गैरसरकारी संघ संस्थाहरू, समाजसेवी तथा वुद्धिजिवीहरू, कर्मचारी लगायत सम्पूर्ण सहयोगी मनहरूलाई हृदयदेखि धन्यवाद दिदै आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै साथ र सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । धन्यवाद ।

प्रशुतकर्ता
राजकुमार मल्ल
अध्यक्ष